

ŚWIAT ROŚLIN I ZWIERZĄT W CIĄGU ROKU

Przyroda w STYCZNIU

Obserwujemy przyrodę w styczniu; na styku dwóch lat - starego i nowego roku.

Zima to okres spoczynku roślin. W miesiącu tym nie spotkamy w przyrodzie żadnej kwitnącej rośliny. Jedynie w pobliżu miejsc gdzie rosną olchy, na czystym białym

śniegu występują czarne punkciki. To nasiona olchy, które zwłaszcza po pierwszych mrozach wysiewają się obficie.

Wybierz się na obserwację bielików. Ptaki te w zimie licznie pojawiają się w dolinach dużych rzek, w miejscach gdzie zbierają się ptaki wodne. W styczniu można obserwować niezwykle popisy tokujących bielików. Ich taniec godowy robi na każdym obserwatorze duże wrażenie. Pamiętaj, że wokół gniazd bielików są wyznaczone strefy ochronne. Uszanuj ich spokój. Pod koniec stycznia, gdy świerki mają dużo szyszek samiczka krzyżodzioba świerkowego może składać jaja. Wilki rozpoczynają gody. Jelenie zrzucają poroża, nowe zaczynają wyrastać im wiosną.

W słoneczne dni można obserwować owady. Na śniegu można spotkać roje muchówek. Nie zapominajmy w zimie o dokarmianiu ptaków i czynimy to systematycznie. Naszej pomocy potrzebują także zające, sarny i jelenie, gdyż w czasie śnieżnej i mroźnej zimy trudno im znaleźć odpowiednią ilość pożywienia. Bez względu na porę roku w przyrodzie wciąż zachodzą zmiany i zawsze jest co obserwować.

Przyroda w LUTYM

Luty, czyli srogi, jest to zazwyczaj najzimniejszy miesiąc w roku. Zima trwa nadal. W sprzyjających warunkach atmosferycznych pojawiają się pierwsze zwiastuny wiosny: drobne białe kwiaty śnieżyczki przebiśniegu i śnieżycy wiosennej objętych ścisłą ochroną gatunkową. Zrywanie, sprzedawanie i kupowanie jest prawnie zabronione. Zakwita

leszczyna. Na bezlistnych pędach pojawiają się pachnące kwiaty wawrzynka wilcze łyko. W drugiej połowie miesiąca niektóre ssaki i ptaki zaczynają prowadzić bardziej ożywiony tryb życia. Rozpoczynają się pierwsze parkoty dzikich królików i zające. Trwają gody wilków, żbików i kun. Ze snu budzi się borsuk, niedźwiedź opuszcza gawrę, jelenie tracą wieńce. Zbliża się okres lęgu saren. W pobliżu zbiorników wodnych spotkać łatwo na śniegu wydłużone ślady stóp rzęsorka rzeczka. Zaczynają się przeloty gawronów, które potrwać aż do kwietnia. Pod koniec zimy rozlega się śpiew strzyżyka „cif cif cif cisisisi” Kruki i bieliki składają jaja. W końcu lutego samica puszczyka składa

w dziupli od trzech do czterech jaj. Głuszce zaczynają rozmieszczać się na tokowiskach, a kuropatwy łączą się w pary. W sprzyjających warunkach atmosferycznych pojawiają się pierwsze klucze dzikich gęsi, powracających do swych miejsc lęgowych na północy. Rozpoczyna się ruja u wydr i wiewiórek. W bezlistnym lesie łatwiej zobaczyć jelenia czy żubra. Zaczynają się pierwsze przyloty żurawia i skowronka.

Przyroda w MARCU

W marcu jak w garnku - rozmazana jest przyroda

Przedwiośnie.

W marcu zwykle ginie już pokrywa śnieżna na naszych ziemiach i mróz nie jest już tak bardzo groźny. Zdarzają się często zamiecie śnieżne, albowiem zima zмага się z wiosną i nie chce jej ustąpić. Bywają także silne mrozy, które jednak nie trwają zbyt długo. Należy zwrócić szczególną uwagę na to czy ptaki nie oczekują naszej pomocy. Może także trzeba udzielić pomocy ptakom, które zbyt wcześnie powróciły do kraju. W marcu obserwujemy przyloty skowronków, szpaków, strzyżków, czajek, dzikich kaczek, gęsi oraz innych ptaków błotnych i wodnych. Zaczyna się okres godowy jarząbków, stonków i kszuików, a ptaki drapieżne zakładają gniazda. Rodzą się młode dzikie króliki i zające.

W lesie zaczyna się zielenić runo. Zakwita śnieżyca, przylaszczka, wawrzynek wilczełyko i złoć żółta. Na gliniastych polach, nad brzegami wód, przy źródłiskach i rowach oraz wzdłuż dróg, pojawiają się żółte kwiaty podbiału pospolitego. W górach na halach i pastwiskach po zejściu śniegu pojawiają się całe łany szafranu spiskiego /krokusy/. Na torfowiskach wysokich i przejściowych kwitnie wełnianka pochwowata. Kwitną topole: osika - rosnąca w lasach i na ugorach, w dolinach rzek - czarna, biała i szara. Na gałązkach wierzb pojawiają się bazie, zaczynają pylić olsze, zaczyna kwitnąć pochodzący z Ameryki Północnej, ale u nas spotykany nad rzekami - klon jesionolistny.

Fauna - odbywa się tarło pstrąga tęczowego, szczupaka, głowacza, lipienia, okonia i jazgarza.

Z zimowego odrętwienia budzą się żaby trawne i moczarowe oraz ropuchy szare. Wychodzą krety, jeże, nietoperze, borsuki.

Zaczynają latać motyle: rusatka wierzbowiec, bielinek kapustnik.

Przysłowia związane z miesiącem.

Gdy dzika gęś w marcu przybywa, ciepła wiosna bywa.

Na Świętego Kazimierza wyjdzie skowronek spod pierza /04.03./

Na Świętego Grzegorza idzie zima do morza /12.03/

Święty Józef zabierze zimę w wózek /19.03/

Gdy na Świętego Józefa bociek przybędzie, to już śniegu nie będzie.

Przyroda w KWIETNIU

Wczesna wiosna - miesiąc kwitnienia

Kwitną liczne gatunki drzew i krzewów, pojawiają się pierwsze bladozielone liście na brzozach, osikach, grabach, wiązach. Zaczynają kwitnąć: dzika grusza, tarnina, czeremcha, głóg, grab, klon, brzoza, cis i inne.

Ulistnione korony drzew niedługo zasłonią prawie całkowicie dno lasu. W pierwszej i drugiej dekadzie kwietnia jest ono jeszcze jasne. Ten sprzyjający okres wykorzystuje runo leśne. Kwitną : zawilce gajowe, szczawik zajęczy, fiołek wonny, przylaszczka, miodunka, dąbrówka rozłogowa, gajowiec żółty i różne rośliny motylkowe. W prześwietlonych miejscach, w lasach liściastych pojawiają się pierwsze grzyby - smardze stożkowe.

Na murawach, ubogich łąkach i pastwiskach oraz na przydrożach zakwita pierwsza z traw tomka wonna. W drugiej dekadzie kwietnia , łąki mają charakterystyczną białą barwę od koloru rzeżuchy łąkowej. Bardzo łatwo zaobserwować samice motyla zorzynka rzeżuchowca , które są białe z pomarańczową plamką. Samce żaby moczarowej w kwietniu są błękitne / barwa godowa/ i gromadzą się w bardzo dużych grupach w płytkich i zacisznych zbiornikach wodnych. Widok niesamowity!!

W kwietniu z południa wracają coraz liczniejsze gatunki ptaków wędrownych. Między innymi wracają do nas pliszki, kopciuszki, świergotki, a nieco później kukułki, jaskółki, jerzyki, muchówki szare i żałobne. W dalszym ciągu trwają toki głuszców, cietrzewi, bażantów i kuropatw. Gody odbywają także kaczki. Ptaki zaczynają składać jaja. Pojawiają się motyle: cytrynek, rusałki, bielinek kapustnik i inne. Przetrwały one zimę w zacisznych miejscach. Z nory wychodzi suszeł, ze snu budzi się kozatka, niedźwiedź opuszcza gawrę /zimowe legowisko/. Rodzą się młode łasice, kuny, gronostaje, lisy, wilki , dziki, borsuki rysie. Żbiki tchórze i wiewiórki. Jelenie sarny zmieniają sierść z zimowej na letnią / linieją/. Obserwujemy ruch pszczół przy pasiekach. Zaczyna się intensywne czerwienie przez matki -pszczoły.

Przysłowia związane z miesiącem: Jeśli w kwietniu pszczoły nie latają, to jeszcze długie chłody zapowiadają.

Kwiecień- plecień wciąż przeplata trochę zimy trochę lata. Kwiecień, co deszczem rosi, wiele owoców przynosi. Suchy kwiecień, mokry maj, będzie żyto jako gaj. Gdy na Wojciecha rano plucha, do połowy lata będzie ziemia sucha. /23.04/

Przyroda w MAJU

Obserwujemy przyrodę w maju - umajone kwiatami są pola i łąki. Miesiąc maj przez wielu uznawany jest za najpiękniejszy miesiąc w roku. Nazywany jest także miesiącem miłości. To najbujniejszy miesiąc przyrodzie, kwitnie mnóstwo roślin, a zwierzęta odbywają gody. W maju można posłuchać ptasich treli. Rodzi się młode pokolenie u ssaków z rodziny jeleniowatych. Łąki zakwitają, zboże zaczyna się kłosić, kwitną drzewa owocowe, zakwita konwalia majowa.

Pszczoły zbierają pyłek i nektar, nad łąkami w sadach i ogrodach pojawia się mnóstwo owadów. Można zbierać pojawiające się

smardze.

Kwitną drzewa i krzewy : sosna zwyczajna, świerk pospolity, jodła pospolita, klon jawor, buk pospolity, dąb bezszypułkowy / zakwita już w kwietniu/, kasztanowiec zwyczajny, głogi, jarząb pospolity zwany jarzębiną, jarząb brekinia, jarząb szwedzki/ najrzadszy, rosnący na wybrzeżu/, czeremchy. W wilgotnych lasach i zaroślach- kwitnie kalina koralowa. W borach, na wrzosowiskach i borówczyskach w górach zakwitają: borówki-czernica zwana czarną jagodą i brusznica, a w borach bagiennych i na torfowiskach wysokich- borówka bagienna.

W lasach dominuje biel kwiatów: gwiazdnicy wielkokwiatowej , kokoryczek, czosnku niedźwiedziowego, konwalijki dwulistnej, konwalii majowej, przytulii wonnej. W borach bagiennych i na torfowiskach wysokich kwitnie bagno zwyczajne. Zakwitają storczyki, podkolan biały. Bardzo obficie kwitną trawy: wilgotne łąki są różowe od kwiatów firletki poszarpanej żółte od jaskra rozłogowego.

Fauna: odbywają się gody traszki górskiej i karpackiej, w wodach trwają gody żab kumaków. zaczyna się okres rozmnażania pijawek. Trwa pora godowa owadów. Wieczorami latają chrabąszcze majowe. Rodzą się sarny i jelenie. Kończy się wyrastanie nowych poroży samcom zwierząt jeleniowatych. Rodzą się młode tchórze, wydry, żbiki i żubry.

Kończą się przyloty ptaków: kukułki, kraski, derkacza, turkawek, lelka, jerzyka, żolny, brzegówki , strumieniówki, świerszczaka, zaganiacza, gajówki, jarzębiatki, muchołówki małej, brzęczki, łożówki.

Przysłowia:

Grzmot w maju nie szkodzi, sad dobrze obrodzi.

Gdy kukułka kuka w maju, spodziewaj się urodzaju.

Maj z grzmotami- rok dobry przed nami.

Gdy słońeczko przed Serwacym ciepło już dogrzewa, po Serwacym szron pokryje i kwiaty i drzewa (13 maja)

Przyroda w CZERWCU

Jest to wczesne lato. Życie w przyrodzie jest równie bujne jak w maju. Kwitną: limba, sosna czarna, lipy drobnolistna i szerokolistna. Dojrzewają nasiona wiązów, topoli czarnej i wierzby iwy. Kwitną zboża, kwiaty polne, kaliny i berberysy, dziki bez czarny, lilia złotogłów, a z roślin pnących - chmiel zwyczajny. Kwitnie też trzmielina i jałowce, zakwita liliowymi płatkami macierzanka. Masowo

kwitną maliny, zaczynają kwitnąć jeżyny (nazywane także ożynami). W borach bagiennych spotyka się kwiaty bagna zwyczajnego i borówki bagiennej. Zakwita też żurawina.

Z grzybów jadalnych pojawiają się kozaki, borowiki brunatne i kurki, a z trujących - muchomory czerwone.

Ptaki w dalszym ciągu gniazdują i wychowują potomstwo. Czerwiec jest miesiącem, w którym najczęściej obserwujemy ptaki przy karmieniu swych piskląt. W tym miesiącu troskę rodzicielską możemy zaobserwować u dzwońca, ortolana, dzierłatki, świergotka drzewnego, pliszek, pętlaczy, sikor, gąsiorka, muchówki szarej, świstunek, trzciniaków, większości pokrzewek, białorzytki, pleszki, słowika, kopciuszka, jaskółek, jerzyków także wróbli.

To samo dzieje się w świecie ptaków wodnych i błotnych. Większość ptaków łownych, jak kuropatwy, bażanty, przepiórki, cietrzewie, również w czerwcu przejawia zainteresowanie swoim potomstwem.

W pierwszej dekadzie miesiąca przychodzą na świat kozłeta saren, cielęta jeleni, a nieco później młode daniele. Rodzą się świstaki i kozice. Rodzą się młode jeże, w chwili porodu kolce pokryte są skórą, potem przebijają się i są białe. Małeńki jeż ma ich około 100. Żaby kończą okres godów i składania skrzeku, pojawiają się pierwsze kijanki. Lin zaczyna tarło. Nocą świecą latające samce świetlików. Samice w tym czasie siedzą na ziemi. Kumak górski odbywa gody. Salamandra plamista rodzi młode - larwy (pierwszy miot może pojawić się już w marcu).

Przyroda w LIPCU

W lipcu kwitną lipy.

Brzozy rozsypują drobne skrzydlate orzeszki. Na wilgotnych i torfiastych łąkach kwitnie dziewięciornik błotny, goryczka wąskolistna, rdest węzownik, ostrożeń warzywny, barszcz i dzięgiel leśny, trzęślica modra.

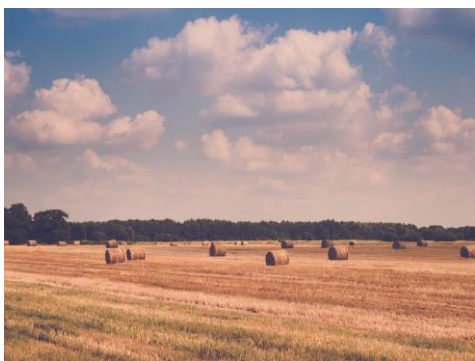
Na torfowiskach wysokich kwitną żurawina, turzyc siwa, rosiczki. Na suchszych łąkach zakwita centuria

pospolita, czyli tysiącznik, widać żółte kępy przytuli właściwej. Na małych spokojnych zbiornikach wodnych widać kwiatostany okrzężnicy bagiennej; pod wodą kwitnie rogatek szorstki, rdestnice, kędzierzawa i moczarka kanadyjska.

Zaczynają pojawiać się kłosa zarodnikowe widłaków. Na wydmach nadmorskich kwitnie występujący wyłącznie nad morzem - mikołajek nadmorski. Dojrzewają już owoce i zboża oraz owoce runa leśnego.

Dla bezkręgowców lipiec jest szczytowym okresem rozwoju, w wodzie jest bardzo dużo kijanek, widać też narybek. W lesie spotykamy wiele motyli: paź królowej, rusałki : /pawik , świerzbowiec, osetnik i wierzbowca/, cytrynek. Przy padlinie można spotkać chrząszcze grabarze. Ptaki cichną - odbywa się pierzenie. Słychać jeszcze często głos przepiórki i skowronka borowego. Charakterystycznym zjawiskiem ciepłych wieczorów są loty nietoperzy. Młode jeże opuszczają gniazdo, mają już około 3000 kolców. Jak dorosną będą ich miały około 7000. Niektóre ptaki śpiewające powtórnie wysiadują jaja np. szczygły, zięby, potrzęszone trznadłe. Kocą się powtórnie króliki i zające. Odbywa się ciecinka kun i ruja saren. Jelenie /byki/ wykształciły już wieńce i wycierają je ze scypułu. Zaczynają się pierwsze odloty ptaków do ciepłych krajów-sieweczki rzeczne i obrożne, czajki, bataliony, kuliki wielkie, rycyki, rybitwy rzeczne, kukułki, świstunki.

Przyroda w SIERPNIU

Ukończono żąć zboże sierpami.

Dojrzewają owoce czarnego bzu , cisa i jarzębiny. Zakwitają wrzosey. Na targach pojawiają się maliny leśne , borówki, porzeczki.

Na wilgotnych łąkach kwitną brunatno-czerwone główki krwiściąga lekarskiego.

Zaczynają kwitnąć goryczki obwieszczające schyłek lata

w Karpatach i Sudetach.

Zaczynają kwitnąć zimowity jesienne o bladnoróżowych kwiatach.

Dojrzewają owoce situ skuciny, przybierające czerwoną barwę, co dało nazwę ‘ Czerwonym Wierchom’

Przy obficie padających deszczach. Zaczynają pojawiać się grzyby.

Pamiętaj!!!

Zbieramy tylko znane gatunki grzybów , aby uniknąć zatrucia pokarmowego, niekiedy kończącego się śmiercią. Pozostałe grzyby niejadalne zostawiać na miejscu, nie uszkadzać ich, bowiem stanowią one pożywienie dla leśnych zwierząt.

Z wody wychodzą młode traszki zwyczajne. Pojawiają się motyle drugiego pokolenia pazia żeglarza i królowej. Lot motyli rusałki admirała, zwisaka topolowca. Obserwujemy odloty ptaków takich jak: cyranki, kanie czarne, błotniaki stawowe, krogulce, trzmielojady, orliki, rybołowy, kobuzy, dudki, kraski, jaskółki dymówki i oknówki, pliszki, podróżniczki , kopciuszki, śpiewaki, zaganiacze, pokrzewki, muchotłówki szare i żałobne, dzierzby a pod koniec miesiąca bociany czarne i białe. Zaczyna się okres rui u żubrów i trwa do końca września.

Przysłowia związane z miesiącem sierpniem

W pierwszym tygodniu sierpnia pogoda stała, będzie zima długa i biała.

Jeżeli na Jacka nie panuje plucha, to pewnie zima będzie sucha. (Imieniny Jacka 17.08)

Gdy w sierpniu z północy dmucha, nastaje zwykle posucha.

Przyroda we WRZEŚNIU

Chodzi wrzesień po rosie, zbiera grzyby we wrzosie...

Wrzesień jest miesiącem najobfitszego owocowania. Dojrzewają owoce berberysu, róży, głogu, kaliny, bzu koralowego, żurawiny, nasiona kłokoczki południowej /pod ochroną/. Wzrok przyciągają owoce trzmieliny pospolitej intensywnie różowe z jaskrawą pomarańczową osnówką nasienia. Owoce są trujące.

Na ścianach domów, na murach i płotach czerwienieją liście dzikiego wina/ winobluszczu pięcioklapkowego/

Żółte koszyczki brodawnika podobnego nieco do wiosennego mniszka lekarskiego nadaje łąkom charakterystyczny wygląd. Kwitnie bluszcz, to ceniolubne w młodości pnącze, kwitnie dopiero wtedy gdy dojdzie wysoko do słońca. Żyje kilkaset lat.

Drzewa zaczynają przygotowywać się do zimowego spoczynku. Tracą one zieloną barwę liści mieniąc się najrozmaitszymi odcieniami barwy żółtej i czerwonej. Kwitnie wrzos i zimowit. Mimo swojej urody , las staje się smutniejszy. Nie ma już w nim rozśpiewanych ptaków. Z wróblowatych odlatują już kulczyki, skowronki polne i leśne, pliszki żółte, remizy, dzierzby, muchotłówki, świstunki, trzciniaki, niektóre pokrzewki, drozdy, białorzytki, rudziki i jaskółki. Opuszczają nas także kraski,

dudki, lelki kozodoje. Odlatują i żegnają nas ptaki drapieżne sokół wędrowny, błotniaki i kobuz oraz ptaki wodne i błotne. Jelenie i łosie rozpoczynają rykowiska. Stada dzików odchodzą na bagna i w leśne gąszcze. Wiewiórki skrzętnie penetrują leszczynę, gromadząc zapasy na zimę. Po raz ostatni zające w miesiącu wrześniu mają młode, stając się tym samym, łupem ptaków drapieżnych, na opustoszałych polach. Kończy się żer różnych owadów na liściach drzew i krzewów, dorosłe larwy chrząszczy przepoczwarczają się, zazwyczaj w ziemi, gąsienice niektórych gatunków przerywają żer, aby w oprzędzie, na drzewie spędzić zimę, mszyce składają jaja na pędach i w tej postaci będą zimować.

Zjawia się „babie lato.” Małe pajęczki snują długie nici, za pomocą których odbywają z wiatrem dalekie podróże. W słońcu drzewa bielą się przędzą. Zwierzęta, które przesypiają zimę, intensywnie żerują i przybierają na wadze, gromadząc pod skórą zapas tłuszczu. Zbieramy grzyby w lesie.

Przyroda w PAŹDZIERNIKU

Obserwujemy przyrodę w październiku.

Październik to miesiąc poświęcony ochronie przyrody.

Nazwa miesiąca pochodzi od słowa październik - czyli zdrewniałe części łodyg lnu i konopi. Obróbkę włókien tych roślin wykonywano w październiku. Większość drzew i krzewów ma już dojrzałe nasiona. Nasiona jodły wysypują się już z szyszek, podobnie i innych drzew iglastych. Opadają dojrzałe żołędzie, kasztany, bukiew. Należy wykorzystać to i zebrać je na karmę dla zwierząt. Zbierając owoce z drzew i krzewów na karmę dla ptaków, należy pamiętać, że śnieguliczka, kalina i berberys utrzymują swoje owoce bardzo długo, nawet do wiosny. Nie zbieramy więc tych owoców, pozostawiając je ptakom do swobodnego skarmiania podczas zimy. W październiku mamy jeszcze dużo ptaków, które nie odleciały do ciepłych krajów i czynią to w tym miesiącu. Są to: pliszka siwa i górska, skowronek, pleszka. Kopciuszek. Jaskółka dymówka, pierwiosnek, drozd śpiewak, zniczek, szpak zięba rudzik. Niektóre z nich próbują u nas zimować wtedy, gdy zima zapowiada się łagodnie. Do tych ptaków należą: pliszka, szpak, zięba, potrzos i rudzik- przeważnie samce. Z ptaków drapieżnych odlatują: pustułka, orlik krzykliwy i błotniak stawowy, a z ptaków błotnych: czapla biała, bąk, łabędź niemy, cyraneczka, krakwa, podgorzałka, perkoz dwuczuby, batalion, niektóre brodzie, żuraw i łyska. Rykowisko jeleni ma się już ku końcowi. W sen zimowy zapada kozatka, popielica. „Utuczone” nietoperze zajmują kryjówki, w których w stanie hibernacji spędzą zimę. Warstwa tłuszczu powoduje, że ważą o 25 -40% więcej. Młodemu wilkowi wyrastają już zęby, do rodziny przyłączają się młode wilki z poprzedniego roku tworząc niewielkie stada, które przez całą zimę będą wspólnie polowały. Samce saren tracą rogi. Mysz polna wędruje z pola do zabudowań i stert słomy.

Kwitną jeszcze stokrotki, krwawnik, gwiazdnica, bluszcz. Przekwita wrzosiec bagienny, dojrzewają szyszki świerka, twarzioszek czosnaczek wydaje parasolowate owocniki.

Przysłowia:

Gdy obrodzą żołądziej, zła zima będzie.

Żołądziej pełne i białe, przyszłe lato doskonałe.

Gdy październik łagodny, będzie luty pogodny.

Gdy październik ciepło trzyma, zwykle mroźna bywa zima.

Przyroda w LISTOPADZIE

Listopad - miesiąc opadających liści. Jedynie dęby i graby nie dają się z nich огоłocić. Mimo tego, że są już martwe i mają zmienioną barwę, trzymają się bardzo mocno na gałązkach drzew.

Dlaczego liście opadają?

- zrzućenie liści pozwala drzewom przetrwać niskie temperatury,
- drzewo bez liści nie utraci przez blaszki liściowe dużych ilości wody - tak cennej zimą,
- zimą procesy metaboliczne drzewa są zahamowane - liście nie są bardzo potrzebne,
- jesienią w miejscu, gdzie liść odpada, tworzy się strefa odcięcia, zbudowana ze specjalnych komórek. Od strony łodygi powstaje korkowa strefa ochronna z woskową /nieprzepuszczalną dla wody/ suberyną. Jesienne kolory liści :

Żółte:

Miłorząb, modrzewie, klon polny, klon zwyczajny, klon jawor, klon cukrowy, kasztanowce, brzozy, leszczyny, jesiony /już we wrześniu/, morwy, topole, róża pomarszczona, jarząb mączny i szwedzki, wiązy.

Czerwone:

Klon czerwony i tatarski, kasztanowiec gładki, aronia, derenie, trzmielina europejska, oczary. Dąb czerwony, jarząb zwyczajny.

Brązowe:

Metasekwoja, kasztanowce, buk pospolity, dęby.

Zielone:

Olsza /olcha/ czarna i szara, morwa, robinia akacjowa. Na огоłocionych polach można spotkać jastrzębie nie widoczne wiosną i latem, gdyż mieszkają w gęstwinach leśnych. Z północy przylatują do nas myszolowy włochate. Na polach widać stada wron, gawronów i kawek. Chomiki zapadają w sen zimowy, w ciągu zimy często jednak się budzą i korzystają z nagromadzonych zapasów. U dzików trwa okres rui tzw. Huczki. Do watah dołączają

samce /odyńce/ i tak już spędzają całą zimę. Jeże zapadają w sen zimowy. Kończą się przeloty żurawi, gęsi i drozdów.

Przysłowie:

Gdy w listopadzie liść na szczytach drzew trzyma, to w maju na nowe liście spadnie jeszcze zima.

Przyroda w GRUDNIU

Nazwa miesiąca pochodzi od grudy , czyli zamrożonej wody. Zmienia się zasadniczo wygląd naszej ziemi. Zwykle mamy już w tym okresie opady śnieżne. Umiarkowane opady chronią rośliny przed przemarzeniem. Zbyt duże natomiast, zwłaszcza mokrego śniegu, mogą stać się przyczyną wielu szkód przede wszystkim w lesie.

Na drzewach i krzewach widać wyraźne pąki, z których wiosną rozwiną się liście i kwiaty. Pąki te są charakterystyczne dla poszczególnych gatunków, można według nich oznaczać rośliny w zimie.

W bunkrach, sztolniach ,piwnicach, jaskiniach, dziuplach drzew zimują nietoperze. W stanie hibernacji liczba uderzeń serca nietoperza spada od kilkuset do kilku na minutę. Nasz największy ssak - niedźwiedź brunatny będzie spał w swoim barłogu /gawrze /do miesiąca marca

Nad strumieniami można spotkać zimorodka. Wśród gałęzi drzew uwijają się maleńkie mysikróliki , sikorki bogatki , sikorki modre, ubogie oraz sosnówki i raniuszki. W ich towarzystwie można spotkać dzięcioły pstre, kowaliki i pęczacze. Kowalik jest jedynym naszym ptakiem, który potrafi pętać po pniu drzewa z główką zwieszoną ku dołowi. Odgłosy uderzeń dzioba dzięcioła w pień rozchodzą się po całym lesie, nietrudno go dostrzec. Najczęściej jest to dzięcioł duży. Rzadziej spotykamy dzięcioła czarnego , zielonego lub inne gatunki tego rodzaju.

Możemy spotkać ptaki osiadłe, które posiadają cały czas wystarczającą ilość pokarmu , dostępnego w ciągu całego roku. Są to: wróble, mazurki, sroki, kuropatwy, kruki, bażanty dzięcioły, kosy , jastrzębie.

Jelenie, daniela, muflony poszukując pożywienia obdzierają korę drzew / spałowanie drzew/, powodują duże straty w drzewostanie, natomiast dla siebie czerpią niezbędne do budowy poroża i kości składniki:: garbniki, wapń i fosfor.

Ważne INFORMACJE

Spotkania ze zwierzętami.

Głośno rozmawiając w dużej grupie odstraszysz prawie każde napotkane zwierzę, mogą zdarzyć się niebezpieczne sytuacje. Zwłaszcza, jeśli zwierzę poczuje się zagrożone lub będzie broniło swojego potomstwa.

Kilka rad - PAMIĘTAJ

- nigdy nie karm dzikich zwierząt i nie zostawiaj resztek jedzenia,
- nie podchodź do zwierząt zbyt blisko, aby nie zakłócać ich spokoju,
- w przypadku niespodziewanego spotkania z dzikim zwierzęciem, stań nieruchomo lub powoli oddal się, w przeciwnym kierunku, w razie ataku połóż się na ziemi z podkurczonymi nogami i osłoń rękami szyję i głowę,
- jeżeli przypadkiem nadepniesz żmiję zygzakowatą i dojdzie do ukąszenia, natychmiast załóż opaskę uciskową odcinającą miejsce ukąszenia i postaraj się jak najszybciej dotrzeć do szpitala
- zbieraj tylko znane gatunki grzybów, aby uniknąć zatrucia pokarmowego, niekiedy kończącego się śmiercią; pozostałe grzyby niejadalne zostaw na miejscu, nie uszkadzaj ich, bowiem stanowią one pożywienie dla leśnych zwierząt.

Opracowano na podstawie materiałów LOP oraz publikacji internetowych.

M. Śliwińska